

O ZABORAVLJENOJ KAPELI SV. ULRIKA-VURIJA KOD KRIŽEVACA

Kapela sv. Ulrika-Vurija, kako ju narod zove, sagrađena je usred šume, u blizini sela Greberanec, sjeverozapadno od Križevaca. Nije poznato kada je kapela sagrađena. Spominje se u kanonskoj vizitaciji arhidakona Kalnik 1840. a 1912. kaže se da kapelica sv. Ulrika ima svoju zakladu. Sačuvao nam se crtež u tušu arh. Stjepana Podhorskyja iz godine 1897. To bijaše mala kapela kubične forme, građena kanatnim sistemom. Između drvenih greda, bio je pletor od šiblja omazan blatom.

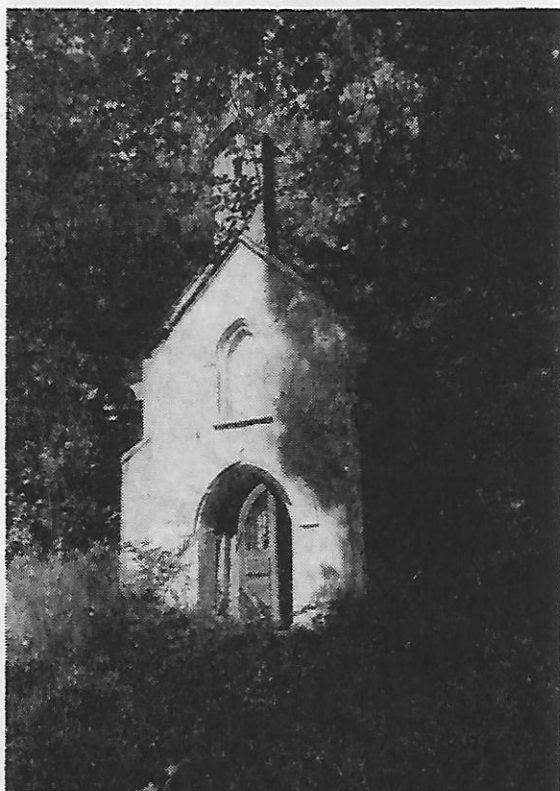
Današnja kapela građena je na način kasnog historicizma. To je vjerojatno zavjetna kapela, jer je sagrađena na privatnom posjedu. Iako ne spada u vrhunska ostvarenja, vrijedna je naše brige i pažnje.

Kapela sv. Vurija ušla je u povijesno-umjetničku literaturu, po jednom slučajnom i sretnom otkriću. Radi se o dvije gotičke drvene plastike, sv. Ivana evanđeliste i sv. Marije. Nađene su na tavanu kapele u lošem stanju. Restaurirane su, te danas krase sakralnu zbirku križevačkog muzeja. Prema mišljenju dr. Andele Horvat, te drvene plastike, navjerojatnije su nastale pod utjecajima bavarske skulpture u vremenu od 1480—1490.¹

Gotičke plastike iz sv. Vurija te reljef gotičkog križnog oltara iz Kalnika, koji prikazuje Kristovo rođenje a čuva se u župnom dvoru u Križevcima, predstavljaju prave gotičke raritete križevačkog kraja.

Uz kapelu sv. Vurija, vezana su sjećanja mnogih Križevčana na lijepe izlete, proštenja i svirku limene glazbe. Stariji pamte i poneko vjenčanje. Slikovitost ove kapele usred šume, obogaćena je lijepim šumskim izvorom u blizini. Na žalost, prvotna mu je ljepota narušena, neukusno sagrađenim betonskim vijencem.

Danas kapela sv. Vurija stoji napuštena. Proštenje koje se održavalo početkom srpnja, već godinama se ne održava. Ulazna vrata stoji razvaljena, prozori razbijeni. Unutrašnjost se tužno doima svakog posjetioca dobronamjerna.

*Kapela sv. Vurija
(foto: V. Palošika)*

Retabl je naslojnen na zid. Središnja slika sv. Vurija je poderana. Iza oltara još stoje ostaci građevnog materijala.

Pred oko sedam godina započela je inicijativa za obnovu i svojevrsnu revitalizaciju kapele sv. Vurija. Tada su započeli radovi, koji su na žalost izmijenili izgled kapele, posebno unutrašnjost. Zidovi su malo povišeni, prvotni ovalni svod je uklonjen i zamijenjen blok opekama i gredicama. Dotrajala krovna konstrukcija zamijenjena je novom a krovšte nanovo prekriveno. Radovi nisu dovršeni.

Kada se u razgovoru sa žiteljima okolnih sela spomene sv. Vuri, čuje se želja tih ljudi da se obnovi i oživi taj jedinstveni sakralni spomenik križevačkog kraja, smješten u lijepom šumskom ambijentu.

Nadamo se da će osjećaj za baštinu, prevladati nad posvuda prisutnom ravnodušnošću,

prema spomeničkoj baštini, što na žalost, sve više postaje naša »kultura življenja«.

BILJEŠKA

1 dr. Anđela Horvat »Dva gotička kipa iz Križevaca«. Poseban otišak iz Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena, knj. 49. Zagreb 1983.

Dragutin Feletar, Koprivnica

»PODRAVSKI ZBORNİK« 1986.

Dvanaesta po redu knjiga »Podravskog zbornika« (za 1986. godinu) održala je dosadašnju visoku razinu ovog izdanja, nastavljajući već uhodanu koncepciju i okupljajući velik broj suradnika. Dakle, na početku podeblje knjige (208 stranica, oko 120 ilustracijskih priloga u 35 člana i drugih priloga) opet se nalaze priloge iz istraživanja podravške revolucionarne prošlosti, zatim slijede teme iz privrede, pa iz povijesti, kulture i etnologije, pa iz umjetnosti, a na kraju je blok proznih i poetskih ostvarenja suvremenih podravskih pisatelja. To je »kliše« po kojem se izdaje »Podravski zbornik« kontinuirano već dvanaest godina i koji je kod čitalačke publike u potpunosti potvrđen, jer za svakog donosi ponešto, Drugo je pitanje, da li već nije došlo vrijeme da se ova koncepcija polagano, korak po korak počinje mijenjati i dopunjavati korak po korak počinje mijenjati i dopunjavati? To bi vjerojatno bilo neophodno učiniti ukoliko se želi ovo osnovno izdanje u Podravini učiniti atraktivnijim i zadržati (pa i unaprijediti) kvalitetu.

U prvoj grupi tema (iz revolucionarne prošlosti) govori se o važnosti prekodravskog mostobrana u završnim operacijama drugog svjetskog rata, zatim o taocima u Koprivnici listopada 1944., o tragediji ludbreških Židova, te o privrednom i radničkom razvoju koprivničkog mlinarstva do drugog svjetskog rata. Autori ovih napisa su Savo Velagić, Ivan Paprika, Marija Winter i Mira Kolar-Dimitrijević. Ovaj broj zbornika obiluje i privredno-društvenim suvremenim temama: o društvenom planu općine Ludbreg do 1990., o trgovini na đurđevačkom području, o prometnom povezivanju doline Drave i Za-

greba, o plinskom polju u Molvama i o položaju mladih u općini Koprivnica (autori su: Zdravko Šimunić, Dragutin Feletar, Željko Matiša i Zvonko Hitrec).

S područja arheologije, opće povijesti, razvoja književnosti i etnologije ima opet najviše tema: o 140. obljetnici čitaonice i knjižnice u Koprivnici (Božena Loborec, Dragutin Feletar), o odnosu Krleže i Podravine (Vladimir Blašković), o sakralnoj umjetnosti u Maloj Črešnjevici (Branko Begović), o etnografskim karakteristikama gađanja lukom i strijelom (Željko Kovačić), o demografskom razvoju starog Virja (Stjepan Krivošić), o koprivničkim cehovima (Franjo Horvatić), o antičkim cestama na đurđevačkom području (Branko Begović) o arheološkim istraživanjima u Cerinama (Zorko Marković), o podravskoj fauni (Radovan Kranjčev), o Ivanu Saboliću i Mati Generaliću (Oka Ričko), itd. U književnom bloku objavljeni su radovi Milivoja Slavičeka, Božice Jelušić, Frana Koncelaka, Zorka Markovića, Mirjane Matiša, Branka Begovića, Žarka Marjanovića, Ružice Cindori, Božene Loborec, Vjekoslava Prvčića, Mace Jambrešić i Marije Bango.

Valja još zabilježiti da je grafičku opremu ovom broju dao Tomislav Boršo, lekturu je obavila Božena Loborec, a predsjednik izdavačkog savjeta je Franjo Novak iz Ludbrega. Uredništvo je djelovalo i ove godine u slijedećem sastavu: Franjo Horvatić (odgovorni urednik), Tomislav Boršo, Ivo Čičin Mašansker, Dragutin Feletar, Božena Loborec, Zorko Marković, Vjekoslav Prvčić, Krešimir Šalamon i Franjo Vrtnulek.

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Ljerka Albus, Darko Sačić, Mirjana Dučakijević, Magdalena Lončarić, Marina Šimek

Odgovorni urednik: Darko Sačić

Prelom: Uredništvo

Naslovna stranica: Darko Sačić

Fotografija — Davor Putar

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Za sadržaj priloga odgovaraju autori.

Nakladnik:

Gradski muzej Varaždin

Za nakladnika: Darko Sačić

Tisak: »Zrinski« Čakovec

Broj 10 — Ožujak 1987.

God. X

Naklada 800 komada

Naslovna stranica: S izložbe »40. godina arheoloških istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj«

Prijevod: Željko Grabar, Vid Lončarić, Ljerka Perči, Marina Šimek, Vesna Šimunić

GRADSKI MUZEJ VARAŽDIN
ARHEOLOŠKI ODJEL

15644